

Mișcările feministe

Pe parcursul istoriei, femeile au fost considerate inferioare față de bărbați. Calea drepturilor garantate de lege și a afirmării largi s-a deschis în fața lor numai în secolul al XIX-lea. În final au obținut și dreptul la vot, dar acest succes a însemnat începutul unor noi lupte.

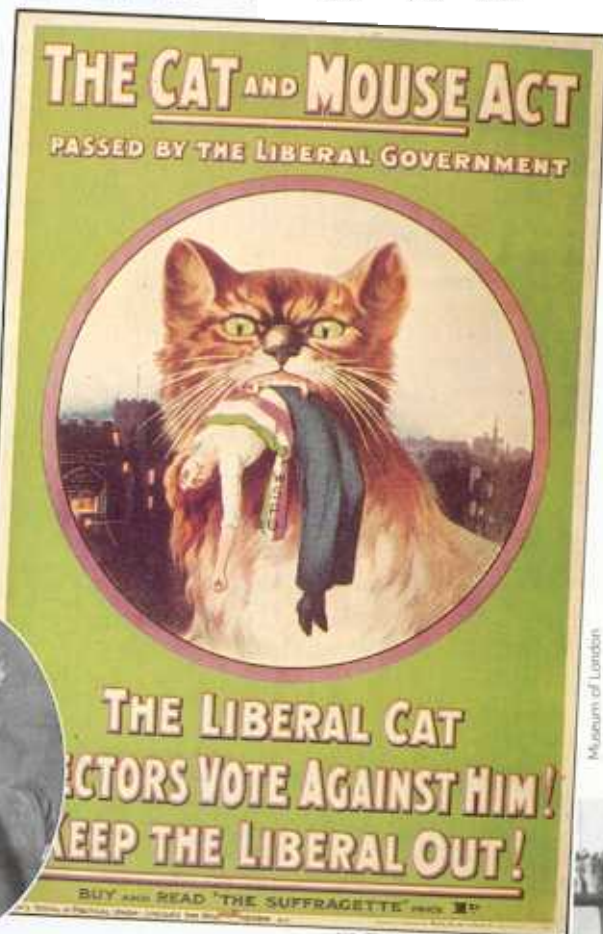
În civilizațiile erelor trecute situația femeilor era foarte diferită. În unele culturi nu erau considerate decât proprietatea privată a soțului sau a tatălui, în altele au primit o libertate destul de mare și drepturi legale, dar chiar și în aceste civilizații, bărbații, considerați sexul superior, aveau mai multe drepturi.

Revendicări inițiale

Cerința egalității în drepturi a femeilor a apărut prima dată la sfârșitul secolului al XIX-lea, când dezvoltarea societății și a creșterii bunăstării au creat posibilitatea ca unele femei să se cultive și astfel unele dintre ele au devenit scriitoare sau artiste. Sub influența Revoluției Franceze din 1789 în toată Europa s-au răspândit idei radicale. În Anglia în 1792 Mary Wollstonecraft a terminat opera sa literară considerată azi clasică – În apărarea drepturilor femeilor. Cu toate că guvernul englez, cu o atitudine dușmănoasă față de Revoluția Franceză, a forțat în ilegalitate mișcarea feministă, în secolul al XIX-lea s-a intensificat radicalismul politic și și-a atins multe scopuri.

▶ **Luptătoare de seamă a mișcării feministe, Emmeline Pankhurst (cea de sus) a luptat cu dăruire pentru drepturile femeilor. Fiica sa, Christabel (sus) și prietena ei Annie Kenney (la dreapta), o filatoare de bumbac, s-au alăturat mișcării.**

▶ **Cum arată și afișul, sufragetele nu stimau guvernul liberal al lui Asquith (la stânga) care se opunea dreptului la vot al femeilor.**

▶ **Emily Davison a murit când în 1913 s-a aruncat în fața calului regelui.**

Însă egalitatea sexelor în drepturi politice nu făcea parte din aceste țeluri, deoarece, după concepția epocii victoriene, femeia era "zâna cea bună" a bărbatului, care avea rolul natural de a fi soție, mamă și creatoare a căminului familial.

Sfidând această vedere mărginită, câteva femei au început să-și ceară drepturile. Perseverența lor a fost în final încununată de succes, s-a născut legea care garanta fiecărei femei dreptul atât la proprii copii cât și la proprietăți. Deoarece porțile universităților Oxford și Cambridge rămăneau închise în fața lor cu încăpățănare, ele au creat școli superioare pentru femei. În alte domenii, unele femei, luptând solitar și prin eforturi eroice, au obținut succese profesionale; deci trebuiau să fie recunoscute.

▶ **Emmeline Pankhurst în 1914 a încercat să înmâneze o petiție regelui în fața palatului Buckingham, dar a fost arestată.**

Astfel americanca Elizabeth Blackwell și englezoaica Elizabeth Garrett Anderson, învingând orice greutate, au obținut diplome în medicină, iar Florence Nightingale, în timpul războiului din Crimeea, prin munca sa plină de abnegație a ridicat la rang de profesie munca surorilor medicale. O grimasă stranie a istoriei este faptul că până când aceste personalități au obținut dreptul la muncă (ca mijlocul suprem de obținere a libertății, a independenței și a respectului de sine), miile de femei sărace făceau munci de corvoadă în condiții inumane în mine și fabrici numai pentru simpla subzistență. Și aceasta era un fel de "egalitate", un minerit egal, împărțit cu bărbații, din care femeile au fost salvate de reforma legilor referitoare la industrie și de nivelul de trai aflat în creștere.

Atât pentru femeile reformatoare, cât și pentru bărbații simpatizanți cu mișcarea lor, a

Uniunea Politică și Socială a Femeilor condusă de Emmeline și Christabel Pankhurst a susținut cu devotament eforturile făcute pentru război. Ani de-a rândul sute de femei au lucrat în fabrici de armament. Cu munca lor efectuată în timpul primului război mondial, sufragetele au obținut o recunoaștere generală.

Reproduced by Gracious Permission of Her Majesty the Queen. Art: Nancy Palmer Agency

Mișcarea pentru Eliberarea Femeilor desfășurată în anii 1960 a obținut legiferarea principiilor pentru șanse și salarii egale. Lupta însă continuă și azi.

DATE IMPORTANTE

1792

Apare opera lui Mary Wollstonecraft "În apărarea drepturilor femeilor".

1839

la naștere legea care garantează dreptul femeilor la custodia propriilor copii.

1857

Legea britanică privind căsătoria și divorțul acordă protecție femeilor despărțite sau divorțate.

1878

Universitatea din Londra își deschide porțile și pentru femei

1897

Se înființează Uniunea Națională a Asociațiilor pentru Dreptul la Tot al Femeilor din Marea Britanie.

1903

Emmeline Pankhurst înființează Uniunea politică și Socială a Femeilor.

1914 - 1918

Sufragetele își suspendă temporar lupta

1918

Femeile britanice cu vârsta de peste 30 ani primesc dreptul la vot.

1920

Fiecare femeie britanică (peste 21 ani) primește dreptul la vot.

1965

În Statele Unite Betty Friedan creează prima grupare "Women's Lib"

devenit tot mai evident faptul că cel mai important drept pentru femei îl constituia dreptul la vot. Lupta pentru dreptul la vot al femeilor a luat amploare la mijlocul secolului al XIX-lea în Marea Britanie și în SUA. Mișcarea a avut mulți adepți, dar foarte greu a reușit să învingă concepția tradițională. În Marea Britanie principalul oponent al acestei aspirații a fost chiar o femeie, regina Victoria. Derularea evenimentelor în multe țări occidentale a fost relativ asemănătoare. În câteva state luminate (Noua Zeelandă, Australia, Finlanda și Norvegia) femeile au obținut dreptul la vot încă înaintea primului război mondial (1914-1918). În alte țări lupta s-a intensificat, dar nicăieri atât de dramatic ca în Anglia. În 1903 în fruntea aripii cele mai dârză a mișcării pentru obținerea dreptului la vot a ajuns Emmeline Pankhurst. Luptătoarele în această mișcare, sufragetele, (dreptul la vot în engleză este suffrage) au întrerupt adunări politice, s-au legat de garduri cu lanțuri, încercând astfel obținerea revendicărilor. După ce n-au fost de acord cu plata amenzilor, au ajuns la închisoare, unde au intrat în greva foamei, fiind alimentate apoi prin metode artificiale brutale.

Armistițiul în război

Când a izbucnit primul război mondial, majoritatea sufragetelor au suspendat lupta imediat, iar acele femei care au intrat în uzine în locul bărbaților plecați pe front, și-au îndeplinit țelurile propuse. Acestea au

zdruncinat majoritatea argumentelor aduse împotriva luptei lor pentru egalitatea politică. Guvernul britanic a preferat să aprobe dreptul femeilor la vot, decât să riște revigorarea mișcării. În perioada de după război, atât Statele Unite cât și multe state europene, au introdus reforme asemănătoare. În anii următori tot mai multe meserii au devenit practicabile și pentru femei, dar salariul lor a rămas mai mic, nu au reușit însă să aibă acces la multe meserii "bărbătești" și reprezentau o minoritate nesemnificativă în cercurile conducătoare politice și economice.

Lupta continuă

Aceste cauze au generat în anii 1960 Mișcarea de Eliberare a Femeilor în Statele Unite (Women's Lib), care apoi s-a extins și în Europa. Concepția acestei mișcări a fost denumită în special cu termenul "feminism". Atenția mișcării a fost concentrată asupra egalității între sexe în toate domeniile și a abordat unele probleme mai puțin discutate anterior ca violul, hărțuirea sexuală și avortul. Feministele au reușit validarea mai multor legi favorabile mai ales pe teritoriul drepturilor egale și al salarizării. Aplicarea în practică a acestor legi era deseori foarte anevoioasă, chiar și atunci când pentru executarea lor au fost create corporații executive și de control. În multe părți ale lumii femeilor le lipsesc și cele mai elementare drepturi, în multe locuri n-au nici dreptul de a-și alege viitorul soț.